

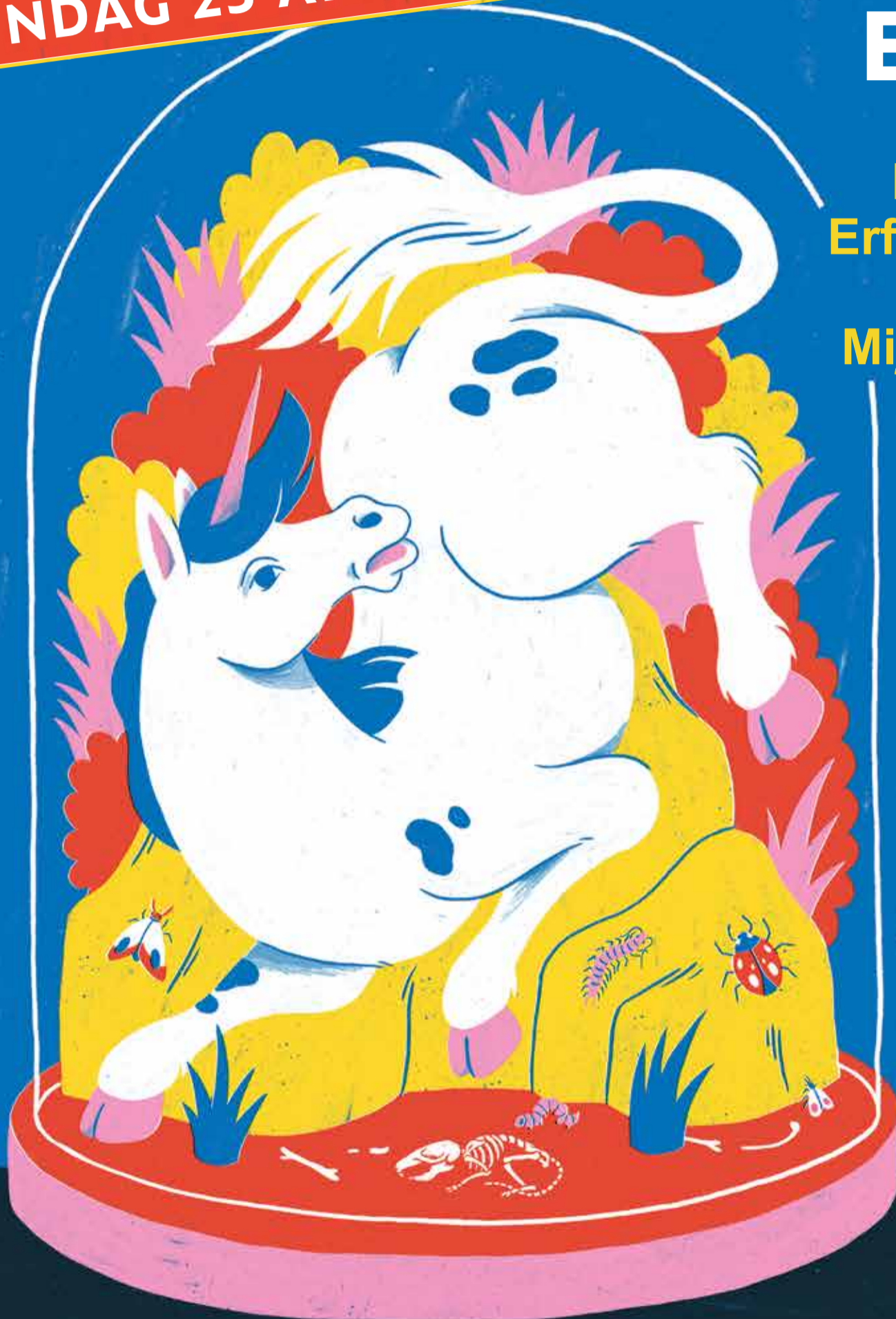
ERFGOED DAG

Beestig!

ZONDAG 23 APRIL

ECRU
ERFGOED

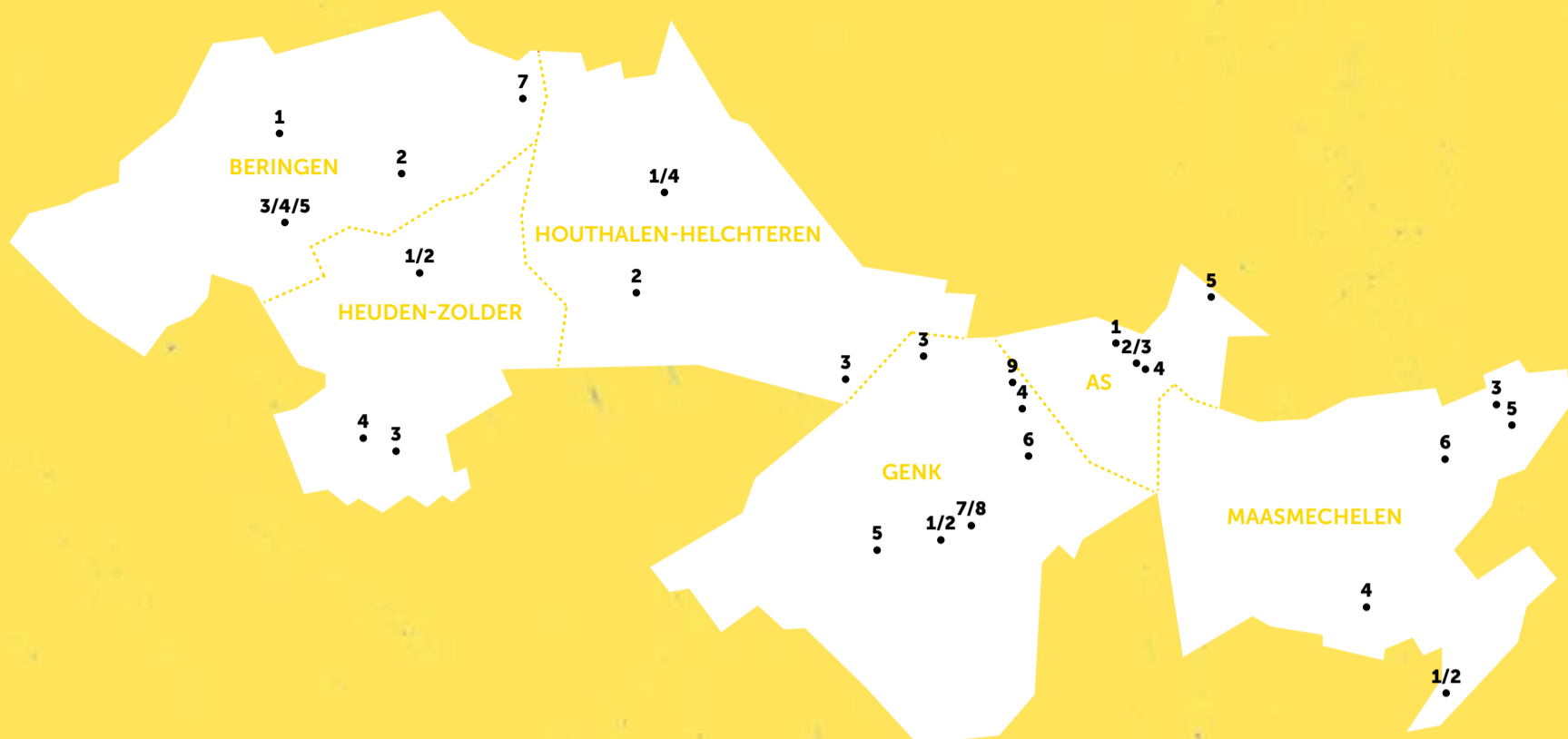
Beleef
Erfgoeddag
in de
Mijnstreek!

Beleving!
Op zoek naar
beestige tradities

Doe mee en win!
Een gezinsticket voor het familiespel
'Waar is Cyriel de krekel?' in C-mine expeditie

**Ontdek het
programma
binnenin!**

BERINGEN

- 1**
Rondleiding
Mijnmuseum Beringen
- 2**
Workshop
Academie Koersel
- 3 / 4**
Filmvoorstellingen
Brasserie Thier
- 5**
Workshop
Brasserie Het Hert
- 6**
Orgelconcerten
Verschillende locaties
(niet aangeduid op de kaart)
- 7**
Wandeling
Tentoonstelling
Bezoekerscentrum
De Watersnip

HEUSDEN-ZOLDER

- 1 / 2**
Zoektocht
Tentoonstelling
Bibliotheek
Heusden-Zolder
- 3**
Wandeling
Domein Bovy
- 4**
Tentoonstelling
Museum Circuit Zolder

HOUTHALEN-HELCHTEREN

- 1 / 4**
Lezing
Ontmoetingscentrum
De Roepsteen
- 2**
Demonstratie
Oude pastorie
- 3**
Demonstratie
Bezoekerscentrum
Hengelhoef

GENK

- 1**
Rondleiding
Sint-Martinuskerk
(Berglaan)
- 2**
Tentoonstelling
Sint-Martinuskerk
(Crypteplein)
- 3**
Wandeling
LABIOMISTA
- 4**
Rondleiding
Thor Park
- 5**
Wandeling
Natuurgebied
de Maten
- 6**
Expertenbeurs
Atelier Sticks & Bones
- 7 / 8**
Tentoonstelling
Workshop
Emile Van
Dorenmuseum
- 9**
Tentoonstelling
GoalMine

AS

- 1**
Spektakel
Schuttersweide
- 2 / 3**
Wandeling
Tentoonstelling
Watermolen 't Mieleke
- 4**
Tentoonstelling
Sint-Aldegondiskerk
- 5**
Tentoonstelling
Langers Lanz-Bulldog
Museum

MAASMECHELEN

- 1 / 2**
Demonstraties
Landbouwmuseum
De Nostalgie
- 3**
Rondleiding
Molen Nieuw Leven
- 4**
Tentoonstelling
Wijkcentrum Opgrimbe
- 5**
Tentoonstelling
Kasteel Vilain XIII in Leut
- 6**
Tentoonstelling
Sint-Barbarakerk en
Sint-Willibrorduskerk

Voor woord

'Beestig!' is het thema van Erfgoeddag dit jaar. Van vleermuis, werkpaard en schoothond tot en met de grote boze wolf, de ekster op de galg, de eerste zwaluw, de zwarte weduwe of de immer naarstige houtworm: op zondag 23 april kom je zeker het hele dierenrijk tegen, voor en achter de schermen. Al 15 jaar zet de Erfgoedcel alles in het werk om op die dag samen met lokale organisaties een mooi en divers programma aan te bieden in onze regio: As, Beringen, Genk, Heusden-Zolder, Houthalen-Helchteren en Maasmechelen.

Ben je een vaste bezoeker, dan weet je welke boeiende tentoonstellingen en activiteiten je kan ontdekken. Maakte je nog geen kennis met cultureel erfgoed? Dan is dit de uitgelezen kans! Zo zijn er ook dit jaar weer verschillende tentoonstellingen, rondleidingen, workshops en demonstraties. Je maakt er kennis met de dieren in de muziek, in strips en in dienst van de mens: ondergronds, op de heide en in het bos. Bibber met dierlijke spookverhalen, verbaas je over dierlijke symboliek in de kerk en de autosport en heb je ooit al eens de hoofdvogel afgeschoten?

Met meer dan 30 gratis activiteiten kom je als bezoeker zeker aan je trekken. Ontdek het volledige overzicht in dit krantje mét handige kaart. De actuele info is steeds terug te vinden via www.ecru.be/erfgoeddag. Leuke activiteiten om met kinderen te doen herken je aan het vlieg-label . Hang op Erfgoeddag ook voor een keertje de beest uit en win een mooie prijs (p. 16)! Voor sommige activiteiten dien je op voorhand te reserveren. Hoe dat moet, kan je bij de activiteiten steeds terugvinden. Ga zeker ook eens op zoek naar diertjes in de collectie (p. 14) of ontdek welke dierlijke tradities Limburg rijk is (p. 12).

Tenzij anders vermeld vinden alle activiteiten plaats op zondag 23 april 2023. We nodigen je graag uit om al dat mooie erfgoed te ontdekken, wensen je alvast veel plezier en hopen je te mogen ontmoeten!

ECRU

Blijf op de hoogte! Teken in op de nieuwsbrief van ECRU via www.ecru.be en volg ons via Facebook en Instagram.

GEEFT KLEUR AAN
ERFGOED

Inhoud

BERINGEN	P.04
HEUSDEN-ZOLDER	P.05
HOUTHALLEN-HELCHTEREN	P.05
GENK	P.06
AS	P.09
MAASMECHELEN	P.10
DIEREN IN LIMBURGSE TRADITIES	P.12
SPEURTOCHT NAAR BEESTJES	P.14

Cultuurschepenen projectvereniging ECRU:

(van links naar rechts) Hanne Kellens (Houthalen-Helchteren), Marleen Hoydonckx (Heusden-Zolder), An Moons (Beringen), Jo Santermans (As), Marleen Kauffmann (Leopoldsburg), Corrie Bemelmans (Maasmechelen), Anniek Nagels (Genk).

'De 22e editie van Erfgoeddag heeft als thema 'Beestig!'. Musea, erfgoedbibliotheken, archieven en andere erfgoedorganisaties tonen die dag hoe nabij erfgoed is. Ons samenleven met dieren gaat vaak eeuwen terug. Ons erfgoed wemelt dan ook van de dieren. De laagdrempelige aanpak van de organisatoren zorgt ervoor dat het voor velen een uitgelezen moment is om kennis te maken met ons soms onbekende, maar bijzonder boeiende erfgoed.'

— Jan Jambon, minister-president van Vlaanderen

Beringen

1. Rondleiding Als mollen onder de grond

Mijnwerkers werkten als mollen onder de grond. Toch is geen enkele mijnwerker ooit een echte mol tegengekomen. Maar andere dieren kwamen wel in de ondergrond voor: paarden, muizen, krekels, ...

Sommige dieren waren meer dan welkom: paarden werden gebruikt om de kolenwagentjes voort te trekken. En waar muizen kunnen leven, kunnen ook mensen leven. Alleen opletten dat ze niet met het eten aan de haal gaan. Ongedierte was een ander verhaal. Dit kwam met het transport van hout dat in de ondergrond gebruikt werd mee naar beneden. Maar dat was men liever kwijt dan rijk. En hoe zat dat nu met het kanarievogeltje? Tijdens een rondleiding kom je alles te weten over de relatie tussen mijnwerkers en deze dieren.

Waar?
Mijnmuseum Beringen
Koolmijnlaan 201, 3582 Beringen

Wanneer?
Het museum organiseert drie rondleidingen van anderhalf uur. Start van de rondleiding is voorzien om 11 u., om 13 u. en om 15 u.

Reserveren?
Wil jij graag deelnemen? Schrijf je op voorhand in, want de plaatsen per rondleiding zijn beperkt. Je kan tot 21 april een mail sturen naar toerisme@beringen.be of contacteer ons telefonisch via het nummer 011 42 15 52.

- Het mijnmuseum en de gebouwen errond zijn slechts gedeeltelijk of niet goed rolstoeltoegankelijk, maar er zijn wel enkele mogelijkheden. Je kan het best contact opnemen met de organisatie om jouw situatie toe te lichten en te bekijken wat mogelijk is.
- Vanaf 6 jaar

2. Workshop 'Doe-orgel' voor kinderen

Een orgel, een echt beest! Hoe kan een orgel zo fijn en tegelijk zo luid klinken? Wat bedoelen we met alle registers opentrekken? Ontdek het zelf en bouw samen een klein pijporgeltje, van plank en pijp tot instrument!

Waar?
Academie Koersel
Harpstraat 14, 3582 Beringen

Wanneer?
Zaterdag 22 april
om 9.30 u., 11 u. en 13 u.

Reserveren?
Via mail secretariaat@academieberingen.be of via 011 42 42 77

Organisatie:
Stad Beringen i.s.m. Academie Beringen

- Volledig toegankelijk
- Vanaf 6 jaar

3. Filmvoorstelling Docufilm 'M'n Beessie en ik'

Een documentaire (jeugdfilm) over de onafscheidelijke band tussen bijzondere huisdieren en hun baasjes. 'M'n Beessie en ik' is een vertederend en tragikomisch portret van een paar kleurrijke baasjes en hun geliefde beestjes.

Waar?
Brasserie Thier, Markt 18, 3580 Beringen

Wanneer?
Van 14 u. tot 15.30 u.

Organisatie:
Stad Beringen i.s.m. The Roxy Theatre Koersel en Brasserie Thier

- Volledig toegankelijk
- Vanaf 6 jaar

4. Filmvoorstelling Animatiefilm 'Knor'

Een aandoenlijke animatiefilm (6+) over een meisje dat een varkentje voor haar verjaardag krijgt en een opa die daar zo zijn eigen plannen mee heeft.

Waar?
Brasserie Thier
Markt 18, 3580 Beringen

Wanneer?
Van 16 u. tot 17.30 u.

Organisatie:
Stad Beringen i.s.m. The Roxy Theatre Koersel en Brasserie Thier

- Volledig toegankelijk
- Vanaf 6 jaar

5. Workshop Kunstenbad 'Karnaval van de dieren'

Kinderen gaan aan de slag met liedjes, instrumenten en met de muziek van Karnaval van de Dieren van Camille Saint-Saëns.

Waar?
Brasserie Het Hert,
Markt 18, 3580 Beringen

Wanneer?
Drie identieke workshops van telkens 45 minuten, om 14 u., 15 u. en 16 u.

Reserveren?
De plaatsen zijn beperkt. Reserveren kan tot 23 april, 10 u. via mail secretariaat@academieberingen.be of telefonisch op het nummer 011 42 42 77

Organisatie:
Stad Beringen i.s.m. Academie Beringen en Brasserie Het Hert

- Volledig toegankelijk
- Vanaf 6 jaar

6. Orgelconcerten

Met unieke orgelconcerten zet stad Beringen de beschermde orgels in de kerken van Beringen-Centrum, Koersel en Paal in de kijker. Deze orgels stammen uit de periode 1835 tot 1855. De muziek bereidt zich op dat moment voor op de romantiek, maar staat ook

nog onder invloed van het classicisme en de hoog-barok. Het repertoire tijdens de concerten staat dan ook in het teken van de orgelmuziek uit die periode. Professionele muzikanten geven drie betalende orgelconcerten. Daarnaast brengen leerlingen, ensembles en alumni van Academie Beringen en leerlingen van bevriende academies drie gratis concerten.

Meer info: www.beringen.be/erfgoeddag

7. Wandeling Tentoonstelling De verhouding mens- dier vroeger en nu

In de Vallei van de Zwarte Beek gaan natuur en cultureel erfgoed reeds jaren hand in hand. Je leert tijdens deze natuurwandeling (van 5 à 6 kilometer) welke relatie er vroeger was tussen de lokale bewoners en de dieren, en hoe ze zich tegenwoordig verhouden. Dit gaat van natuurbeheer met grote grazers tot het opnieuw samenleven met wilde dieren zoals everzwijnen of wolven. In samenwerking met Heemkundige Kring Beringen Kiosk zal in het bezoekerscentrum tussen 13 en 17 u. een aanvullende tentoonstelling te bezichtigen zijn.

Waar?
Bezoekerscentrum De Watersnip
Grauwe Steenstraat 7, 3582 Beringen

Wanneer?
Van 14 tot 16.30 u.

Reserveren?
Interesse in deze activiteit? Schrijf je dan vlug in, want de plaatsen zijn beperkt. Reserveren kan tot 22 april. Surf naar www.natuurpunt.be/agenda/erfgoeddag-beestig-58130 en vul het inschrijvingsformulier in.

Organisatie: Natuurpunt Beringen

- De wandeling verloopt grotendeels over onverharde paden en is dus niet geschikt voor rolstoelgebruikers. De tentoonstelling is wel toegankelijk.

- volledig toegankelijk
- gedeeltelijk toegankelijk
- niet toegankelijk
- activiteiten speciaal voor gezinnen met kinderen tot en met 12 jaar

1. Zoektocht Beestige stripzoektocht

Help! Onze stripdieren zijn ontsnapt! Help jij ze zoeken en ze terug in de juiste strip te stoppen? Neem dan deel aan de beestige stripzoektocht!

Waar?

Bibliotheek Heusden-Zolder
Sint-Willibrordusplein 8,
3550 Heusden-Zolder

Wanneer?

Zaterdag 22 april van 9 tot 12 u.
Zondag 23 april van 14 tot 17 u.
Deze activiteit loopt verder na
Erfgoeddag t.e.m. zaterdag 29 april.

- Volledig toegankelijk
- Vanaf 6 jaar

2. Tentoonstelling Beestige gewoontes: over dieren en hun gebruik in Heusden-Zolder

We brengen een compacte tentoonstelling over het gebruik van dieren en dierenobjecten in Heusden-Zolder met objecten en informatie uit de collectie van het voormalige museum Woutershof, de Heemkundige kring van Heusden, de Heemkundige kring van Zolder, de kerk van Zolder en een privécollectie. Je kan er ook deelnemen aan onze vredesduiftekenwedstrijd en mee zoeken met de stripzoektocht. Alleen op Erfgoeddag kan je bovendien zelf een grottekening leren maken.

Waar?

Bibliotheek Heusden-Zolder
Sint-Willibrordusplein 8,
3550 Heusden-Zolder

Wanneer?

Zaterdag 22 april 2023, van 9 tot 12 u.
Zondag 23 april 2023, van 14 tot 17 u.
De tentoonstelling is te bezoeken van 11 tot en met 29 april gedurende de openingstijden van de bibliotheek.

Organisatie:

Erfgoedwerking Woutershof
i.s.m. Heemkundige kring Zolder,
Heemkundige kring Heusden, Kerk
Zolder, Bibliotheek Heusden-Zolder

- Volledig toegankelijk
- Vanaf 6 jaar

3. Wandeling Beestige Wijerwandeling

Trek je stevige wandelschoenen aan en ontdek het beestige heden en verleden van domein Bovy en de Wijers, boeiend verteld door één van onze gidsen. De wandeling zal tussen 4 en 8 km zijn, we houden rekening met de deelnemers en de weersomstandigheden.

Waar?

Domein Bovy, Galgeneinde 22,
3550 Heusden-Zolder

Wanneer?

Van 10 tot 12 u.

Reserveren?

Via toerisme@heusden-zolder.be
of 011 80 80 88. Reserveren kan tot 21 april.

Organisatie:

Toerisme Heusden-Zolder i.s.m.
vzw Toerisme Heusden-Zolder

- De wandeling gaat over zanderige en onverharde paden en is niet geschikt voor rolstoelgebruikers of kindervagens.

4. Tentoonstelling Een paard of een hond op 4 wielen: dieren in de autosport

Tallose automerken hebben een dier in hun logo verwerkt. Dit moet de kwaliteit van het merk symboliseren, van kracht tot snelheid. Mooi voorbeeld is de Ford Mustang: een rennend paard dat de snelheid van deze auto benadrukt. Of de Lamborghini met de stier om zijn ongekende kracht. De jaguar heeft zowel naam als logo gebaseerd op dit katachtige dier, omwille van zijn snelle uitstraling. Ook op sponsormateriaal voor vele sporten wordt een dier afgebeeld omwille van zijn uitstraling en kenmerken. Kom het ontdekken!

Waar?

Museum Circuit Zolder
Herderspad 33, 3550 Heusden-Zolder

Wanneer?

Van 10 tot 18 u.

Organisatie:

Museumwerking Circuit Zolder

- Volledig toegankelijk

1. Lezing Van 'klamper' tot buizerd

Milieugroep De Mangelbeek brengt het verhaal van 50 jaar vogelwaarneming in Helchteren. Niet alleen over de korhaan en de wulp, maar ook over stelende raven, pratende eksters, stinkende koppen, rovende gaaien, tierelierende leeuweriken ...

Wat zijn hun dialectnamen en welke rol spelen zij in de volkskunde en volksverhalen? De lezing wordt opgeluisterd met gedichten en liedjes.

Waar?

Ontmoetingscentrum 'De Roepsteen'
Sint-Trudoplein 12, 3530 Houthalen-Helchteren

Wanneer?

De lezing wordt twee maal voorzien:
van 11 tot 11.45 u. en van 15 tot 15.45 u.

Organisatie:

Milieugroep De Mangelbeek

- Volledig toegankelijk
- Vanaf 7 jaar

2. Demonstratie Van wol tot trui

De producten van het schaap zijn beestig mooi! Bij deze demonstratie kan je het spinnen en kaarden ontdekken en leer je hoe van wol allerhande producten gemaakt kunnen worden. Wie weet kom je in de pastorijtuin wel oog in oog te staan met een echt schaap!

Waar?

Oude pastorij
Pastorijstraat 13, 3530 Houthalen-Helchteren

Wanneer?

Van 15 tot 18 u.

Organisatie:

Geschied- en Heemkundige Kring de Klonkvool

- Volledig toegankelijk
- Vanaf 7 jaar

© Limburgs Landschap vzw

3. **Demonstratie** **Hang de beest uit in Hengelhoef!**

Bijen en schapen zijn onlosmakelijk verbonden met de geschiedenis van Hengelhoef. Vandaag kan je de bijenmobiel bezoeken en demonstreert een imker je alles over bijenhouden, honing, en het nut van bijen in de natuur. Wil je echt de beest uithangen? Dan kan je terecht op de heide, om die te helpen beheren. Net zoals onze heideschape dat doen. Gidsen van dienst zijn Anne-Marie Horten en Cor van der Meer.

Waar?
Bezoekerscentrum Hengelhoef
Hengelhoefdreef 6,
3530 Houthalen-Helchteren
Wanneer?
Van 14 tot 16 u.

Reserveren?
Wil jij zeker zijn dat je kan deelnemen aan de activiteit? Reserveer dan tijdig, want de plaatsen zijn beperkt. Reserveren kan tot 17 april (9 u.) via hengelhoef@limburgs-landschap.be of telefonisch via 011 53 02 51.

Organisatie:
Limburgs Landschap i.s.m.
gemeente Houthalen-Helchteren

- Het bezoek aan de bijenmobiel en de demonstratie is toegankelijk voor

iedereen. Het bezoek aan de heide is niet geschikt voor rolstoelgebruikers of personen die slecht te been zijn.
• Vanaf 12 jaar

4. **Lezing** **Het spookt op Ter Dolen**

Rovers op vliegende bokken, beheks-te katten, weerwolven, rondolende paardenkoetsen, betoverde ratten en muizen, op hol geslagen paarden in de lucht, de kwade hond...: dieren zijn goed vertegenwoordigd in de vele volksverhalen uit de Kempen! Een bloemlezing uit die volksverhalen wordt afgewisseld met spannende liedjes en gedichten.

Waar?
Ontmoetingscentrum
'De Roepsteen' Sint-Trudoplein 12,
3530 Houthalen-Helchteren
Wanneer?
De lezing wordt twee maal voorzien:
van 10 tot 10.45 u. en van 14 tot 14.45 u.
Organisatie:
Erfgoedwerking Helchteren

- Volledig toegankelijk
- vanaf 8 jaar

Genk

© Facebookpagina Beiaard Genk

1. **Rondleiding** **Beestige Beiaardmuziek**

Dieren vormen de inspiratie van allerlei muziekstukken, zowel voor liederen, filmmuziek als klassieke muziek. Vraag je favoriete dieren-verzoeknummer op voorhand aan en kom live de uitvoering hiervan door de beiaardier bijwonen hoog in de toren! Denk bijvoorbeeld aan muziek uit 'The Lion King' of een stukje uit 'Het Zwanenmeer' van Tsjajkovski. Stuur je verzoeknummer naar beiaard@genk.be en geef even aan of je graag aanwezig wil zijn bij het afspe-len van jouw nummer en rond hoe laat dit het best voor jou past. Heb je geen favoriet nummer? Dan ben je ook hartelijk welkom om kennis te maken met onze Genkse beiaard tijdens een geleid torenbezoek. Als er een groep mensen zich beneden verzameld heeft, wordt er samen naar boven gegaan.

Waar?
Sint-Martinuskerk
Berglaan 28, 3600 Genk
Wanneer?
Van 13 tot 17 u.
Organisatie:
Beiaard Genk i.s.m.
Stad Genk - dienst Cultuur

- De beiaard is enkel toegankelijk voor personen die 200 treden tot boven kunnen stappen, dus moeilijker toegankelijk voor personen met beperkte mobiliteit. Wel is de tentoonstellingsruimte te bezoeken (1 trap omhoog) of is de beiaard beneden op het kerkplein te beluisteren.
• Vanaf 6 jaar

2. **Tentoonstelling** **De ark van Noach**

Het is verbazingwekkend hoeveel dieren er in de Sint-Martinuskerk huizen! En dan bedoelen we niet de duiven op het dak of de spinnen in de kelder. Maar wel de dieren die afgebeeld staan in de glasramen, op de liturgische gewaden, op de doopvont,... En meestal niet als decoratie, maar als een belangrijk personage met een wijze levensles.

Kom mee op ontdekkingsstocht in het kerkelijke dierenrijk en laat je verrassen door deze wonderlijke wereld. De tentoonstelling 'de ark van Noach' opent op 23 april en blijft toegankelijk tot 30 september. Op Erfgoeddag zijn er gratis rondleidingen om 14.30 u. en om 16 u.

Waar?
Sint-Martinuskerk
Crypteplein 1, 3600 Genk
Wanneer?
Van 14 tot 17 u.
Organisatie:
Vrienden van de Sint-Martinuskerk

- Volledig toegankelijk
- Vanaf 7 jaar

© Kris Vervaeke

3. **Wandeling** **LABIOMISTA, Koen Vanmechelen's evoluerend kunstwerk over de mix van het leven**

Op de fundamenten van het mijnverleden en de oude dierentuin van Zwartberg evolueert een project dat je meeneemt in de unieke visie van kunstenaar Koen Vanmechelen en zijn levenswerk op vlak van identiteit, fertiliteit & bioculturele diversiteit. Een tuin van orde en chaos, een arena van cultuur en natuur. Vanmechelen's wonderlab. Terwijl je in een 24 hectare park de weg vindt door een openluchtexpositie met tal van zijn (levende) kunstwerken en installaties worden universele maatschappelijke onderwerpen als diversiteit en mensenrechten tastbaar en bespreekbaar dankzij de taal van de kunst.

Waar?
LABIOMISTA
Marcel Habetslaan 60, 3600 Genk
Wanneer?
Van 10 tot 17 u.
Organisatie:
LABIOMISTA i.s.m. de stad Genk

- Volledig toegankelijk

4. Rondleiding Visit Thor

Het toeristisch seizoen in Genk wordt afgetrapt tijdens Erfgoeddag in Thor Park. Bezoekers krijgen een blik achter de schermen van de oude mijnsite van Waterschei. Er is jarenlang gewerkt aan de renovatie van de erfgoedruimtes: verken het liftgebouw en wandel via de negen meter hoge passerelle van Thor Central naar het schachtgebouw inclusief schachtbok. Wandel daarna met behulp van de steenmannetjes de terril op en geniet van het prachtige uitzicht op het Nationaal Park Hoge Kempen. Speciaal voor Erfgoeddag nodigen we de plaatselijke schaapherder uit om zijn kudde te hoeden op het plein van Thor Park.

De erfgoedruimtes kan je op eigen tempo bezoeken, maar er is ook een mogelijkheid om de oude mijnsite te verkennen met gids mits reservatie. Op het binnenplein worden bezoekers verwend met randanimatie onder het genot van hapjes en drankjes.

Waar?

Thor Park
André Dumontlaan 67, 3600 Genk

Wanneer?

Van 11 tot 17 u.

Reserveren?

Voor deze rondleiding zijn de plaatsen beperkt. Op voorhand reserveren is de boodschap. Reserveren kan tot 22 april om 12 u. via visit@genk.be of 089 65 44 90

Organisatie:

Dienst Toerisme

- Het plein en het hoofdgebouw zijn volledig toegankelijk. Het ophaal- en schachtgebouw zijn moeilijk toegankelijk.

© Helmut Molsbeck

5. Wandeling Beestige Maten!

We verwennen jullie met een gezinswandeling in teken van het leven van de koeien in de Maten, van vroeger tot nu. Je leert over het nut van de Schotse Galloway in functie van natuurbeheer en je leert bij over het gedrag van onze

kudde van 29 beesten. De route zal ongeveer 3 à 4 km lang zijn.

Waar?

Natuurgebied de Maten
Slagmolenweg 76, 3600 Genk

Wanneer?

Van 14 tot 16 u.

Reserveren?

Wil jij graag meewandelen? Dat kan! Schrijf je nog in tot 20 april (8 u.) via bc.dematen@natuurpunt.be, want de plaatsen zijn beperkt.

Organisatie:

Bezoekerscentrum de Maten - de Slagmolen i.s.m. Natuurpunt Genk

- De wandeling is niet toegankelijk voor rolstoelgebruikers en kinderwagens.

© STRAF

6. Expertenbeurs Als dode dieren konden spreken: KnokeRON™ helpt u hierbij

KnokeRON™ is conservator van Sticks & Bones, een conceptueel art-en design-atelier. Het tast de grenzen af van een mogelijke kruisbestuiving tussen drumstokken, dierenschedels en -skeletten, woordspelingen, educatieve installaties en exposities. De basis van Sticks & Bones bestaat uit een waardevolle private natuurhistorische verzameling.

Zoek vandaag de vedet in de tekst-omelet, of met andere woorden herken het dier als het zijn kleren uit heeft. Je kan op zoek gaan aan de hand van tips, soms tekst. De objecten hebben soms ook een functie. In dat geval kunnen we spreken van design art.

Waar?

Atelier Sticks & Bones
Lieve Vrouwstraat 57,
3600 Genk

Wanneer?

Van 10 tot 19 u.

Organisatie:

Sticks & Bones i.s.m.
B.R.O.N. kunstcollectief,
't Schoolke Oud-Waterschei

- Volledig toegankelijk
- Vanaf 3 jaar

© Seppe Roels

7. Workshop Beestjes en kleuren op goud & zilver

Wist je dat je bijna elke kleur verf kan maken met iets wat we veel in de keuken gebruiken? Of dat een klein diertje een mega mooie rode kleur geeft? Benieuwd hoe dat werkt? Volg dan zeker deze workshop! We beginnen met een korte uitleg en dan starten we met 'vergulden'. Daarna maken we twee types verf, die we nadien op dat vergulde oppervlak aanbrengen. Als er dan nog tijd over is, kunnen we middeleeuwse decoratietechnieken toepassen. Het eindresultaat, je eigen kunstwerk, mag je uiteraard mee naar huis nemen! Geschikt voor kinderen vanaf 10 jaar, maar ook volwassenen zijn welkom.

Waar?

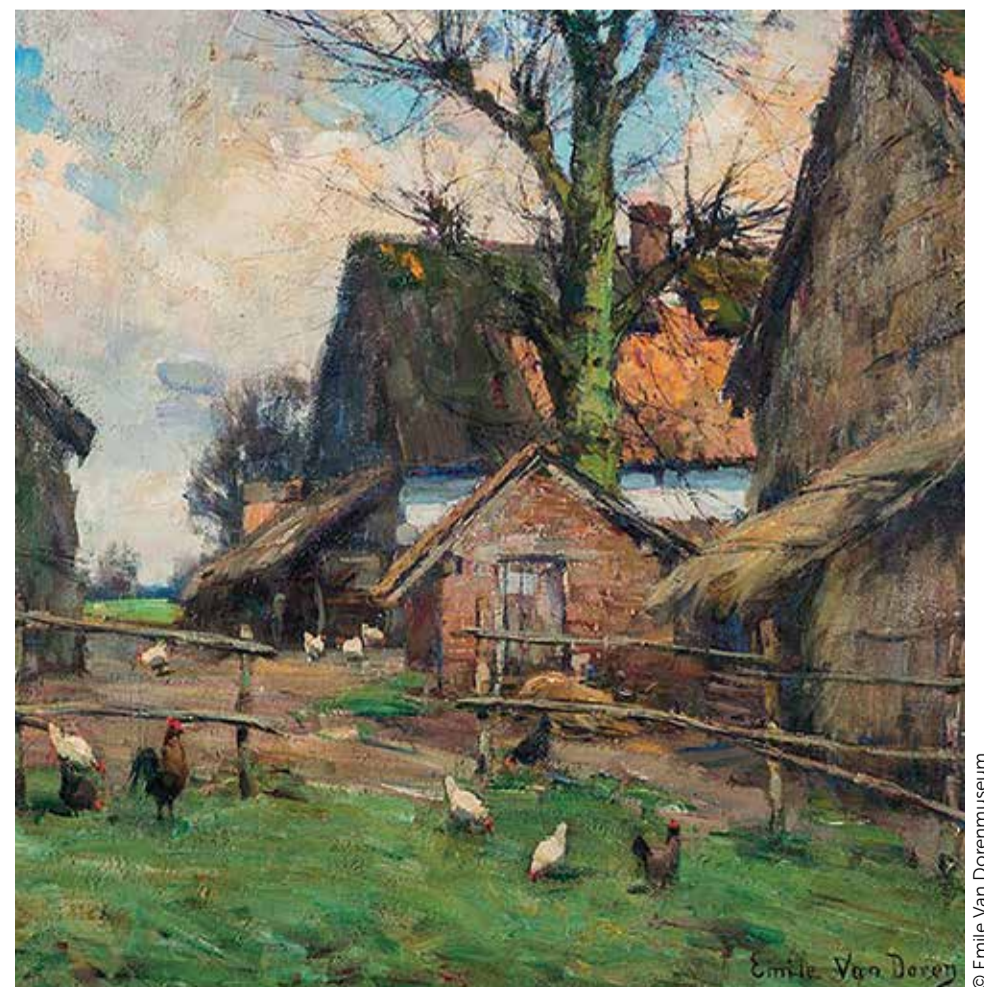
Emile Van Dorenmuseum.
Huis van landschap en kunst.
Henri Declleenestraat 21, 3600 Genk

Wanneer?

Van 10 tot 12 u.

Reserveren?

Plaatsen zijn beperkt, dus snel inschrijven is de boodschap. Schrijf je tot 20 april in via emilevandorenmuseum.be/beestjes

© Emile Van Doren

Organisatie:

Seppe Roels - Conservatie
en Restauratie i.s.m.
Emile Van Dorenmuseum.

- Volledig toegankelijk
- Vanaf 10 jaar

8. Tentoonstelling Beestig geschilderd

We gaan op zoek naar dieren in de landschapsschilderijen en tekeningen van historische kunstenaars in het station d'artistes Genk. Want al spelen ze vaak niet de hoofdrol, toch zijn ze met velen! Kom mee op safari in de schilderijen van kunstenaars als Emile Van Doren, Camille Raveel en diens achterkleinzoon Aaron-Victor Peeters.

Waar?

Emile Van Dorenmuseum.
Huis van landschap en kunst.
Henri Declleenestraat 21, 3600 Genk

Wanneer?

Van 13.30 tot 17.30 u.

- Enkel de gelijkvloerse ruimten zijn rolstoeltoegankelijk. Er is enkel een trap naar de eerste verdieping. Het zwaartepunt voor Erfgoeddag ligt echter op de gelijkvloerse ruimten.

- volledig toegankelijk
- gedeeltelijk toegankelijk
- niet toegankelijk
- activiteiten speciaal voor gezinnen met kinderen tot en met 12 jaar

9.

Tentoonstelling werkdieren in dienst van de mens

Al vele millennia zetten mensen dieren in als werkhulp: op het veld, in het transport, maar ook in de mijnbouw. Wist je dat vroeger ook honden voor de kar gespannen werden? Een selectie historische foto's met achtergrondinfo biedt een leerrijk beeld op de veelzijdige inzet van werkdieren vroeger en nu. Ook zullen verschillende miniatures met dieren te zien zijn. Stap ook in de authentieke woonwagen en ontdek meer over het erfgoed van haar bewoners, dankzij kleine woonwagentjes, foto's en krantenknipsels, een video en een podcast... Sla een praatje met een woonwagenebewoner en luister intussen naar het draaiorgel! Tijdens Erfgoeddag wordt ook een informatief boekje met bijbehorend paardje verkocht. De volledige opbrengst gaat naar 'The Old Horses Lodge vzw', een erkend asiel voor mishandelde en verwaarloosde paarden, pony's en ezels (meer info: www.tohl.be).

Waar?

GoalMine, Stadionplein 4,
3600 Genk

Wanneer?

Van 9 tot 17 u.

Organisatie:

vzw Times in samenwerking
met vzw Ons Leven

- Volledig toegankelijk
- Vanaf 8 jaar

1. Spektakel Schiet de hoofdvogel met de Limburgse buks

Grijp je kans om te schieten met een handgemaakt wapen: de Limburgse buks. Vandaag wordt er geschoten om de vogel. Wie de houten vogel van de schietmast kan knallen, wint het Koningsvogelschieten. De wedstrijd vindt zijn oorsprong in de 17e eeuw en vindt nog altijd 1 keer per jaar plaats. Geniet van de optredens op de schutterswei- de of doe zelf mee aan de initiatie.

Waar?
Schutterswei de As,
Kantonnale Baan 35, 3665 As
Wanneer?
Van 14 tot 20.30 u.
Organisatie:
Schutterij St.-Sebastiaan As

● Deze activiteit is niet geschikt voor rolstoelgebruikers of kindervagens.

© Natuurpunt

2. Wandeling Beestige wandeling in de omgeving van As

De lokale afdeling van Natuurpunt gidst je rond in de omgeving van graanwatermolen 't Mieleke en legt in het bijzonder de nadruk op de (geschiedenis en evolutie van de) rijke fauna die er leeft. De wandeling brengt je langs beverburchten, een vistrap en veel meer mooie en interessante natuur- en dierenplekjes in As. Na afloop van de wandeling wordt een drankje aangeboden in 't Mieleke.

Waar?
De wandeling start en eindigt aan 't Mieleke. André Dumontlaan 17, 3665 As
Wanneer?
Van 13.30 u. tot 16 u.
Organisatie:
Natuurpunt Limburg - afdeling As

● De wandeling gaat deels over onverharde wandelpaden en is dus niet geschikt voor rolstoelgebruikers of kindervagens.
● Vanaf 6 jaar

© St.-Sebastiaan As vzw

3. Tentoonstelling Over (werk)dieren en hun attributen

Het interieur van 't Mieleke, een 18de-eeuwse graanwatermolen, wordt aangekleed met historische foto's en afbeeldingen van dieren uit de omgeving. Ook is er heel wat aldaar te zien dat vroeger gebruikt werd bij werkdieren. Doorlopend is hierover bovendien een presentatie te bekijken.

Waar?
Watermolen 't Mieleke
André Dumontlaan 17, 3665 As
Wanneer?
Van 10 tot 12 u. en van 13 tot 18 u.
Organisatie:
Sint-Aldegondiskring

● De benedenverdieping is volledig toegankelijk. De eerste verdieping is enkel te bereiken via een trap.
● Vanaf 6 jaar

© Sint-Aldegondiskring

4. Tentoonstelling Dieren in de (religieuze) kunst

In de 15de-eeuwse Sint-Aldegondiskerk zijn prachtige kunstwerken te bezichtigen met en van dieren:

de 17de-eeuwse houten beelden van Sint-Antonius abt met varkentje en Sint-Rochus met hond, het geschilderd retabel met Sint-Antonius omringd met dierlijke gedrochten, het schilderij Sint-Antonius begraaft Sint-Paulus met behulp van twee leeuwen... Ook presenteert de plaatselijke houtsnijvereniging van As bij deze gelegenheid haar vakmanschap met houtsnijwerk dieren.

Waar?
Sint-Aldegondiskerk
Sint-Aldegondisplein 5, 3665 As
Wanneer?
Van 10 tot 12 u. en van 13 tot 18 u.
Organisatie:
Sint-Aldegondiskring

● Volledig toegankelijk
● Vanaf 7 jaar

© ECRU Erfgoed

5. Tentoonstelling Over tractoren, paardenkracht en de gelijkenis met een bulldog

In dit museum voor antieke tractoren vind je een indrukwekkende collectie gerestaureerde en opgemaakte

tractoren van het merk Lanz-Bulldog, uit de eerste helft van de 20ste eeuw. Die beestige naam kreeg het merk omdat het cilinderhoofd van de eerste tractor (uit 1921) leek op de neus van een bulldog.

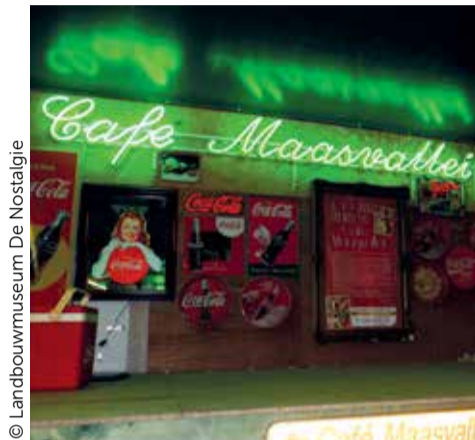
Door de groeiende mechanisatie werden dieren steeds meer vervangen door machines, onder andere tractoren... Maar vandaag wordt nog steeds de kracht van machines vergeleken met de kracht van een dier. Denk maar aan pk's of paardenkracht. Daarnaast bevat het museum ook een goed bewaarde collectie landbouwmachines en -werktuigen. Kinderen kunnen er oude ambachten leren zoals koemelken of springkoorden draaien of ze kunnen de kinderboerderij bezoeken. Het museum legt de link tussen het heden en het verleden met de koolzaadmobil.

Waar?
Langers Lanz-Bulldog Museum
Hoogstraat 277, 3668 As
Wanneer?
Van 10 tot 18 u.
Organisatie:
Langers Lanz-Bulldog Museum

● Volledig toegankelijk
● Vanaf 2 jaar

● volledig toegankelijk
● gedeeltelijk toegankelijk
● niet toegankelijk
● activiteiten speciaal voor gezinnen met kinderen tot en met 12 jaar

Maasmechelen

© Landbouwmuseum De Nostalgie

1. Demonstratie Beestige ambachten

Een smederij, imkerij, melkerij, slagerij, schoenmakerij... Heel wat oude (en huidige) ambachten en beroepen hebben een link met dieren of dierlijke producten. Verschillende ambachtstuntonen vandaag hoe dat in zijn werk ging/gaat. Maak daarnaast ook kennis met het zware, maar tegelijk mooie (boeren)leven van vroeger. Je vindt in dit bijzondere museum oude landbouwvoertuigen, gereedschappen en voorwerpen die vroeger op het land of in het huishouden werden gebruikt. Nieuw in het museum te ontdekken is de geschiedenis van de overstromingen van de Maas.

Waar?
Landbouwmuseum De Nostalgie
Pastoor Goossenslaan 29,
3631 Maasmechelen
Wanneer?
Van 10 tot 18 u.

- Het grootste deel van de activiteiten en de te bezichtigen ruimtes is bereikbaar voor rolstoelgebruikers. Enkele ruimtes bevinden zich een verdieping hoger, die enkel via trap bereikbaar is.

© Kevin Lambeets

2. Demonstratie Smeden met vrienden smeden samen een grindwolfspin

'Smeden met vrienden' is een groep vrienden die samen... smeden. Tijdens het weekend van Erfgoeddag smeden ze samen een grindwolfspin (*Arctosa cinerea*), een met uitsterven bedreigde spin die in het stroomgebied van de

Maas voorkomt. Het ontwerp bestaat uit verschillende onderdelen waar de smeden aan werken en die ze op Erfgoeddag zullen samenvoegen tot een combinatie van ijzer en maaskei. Toeschouwers voor dit vakmanschap zijn meer dan welkom!

Waar?
Landbouwmuseum De Nostalgie
Pastoor Goossenslaan 29,
3631 Maasmechelen
Wanneer?
Van 10 tot 18 u.
Organisatie:
Smeden met Vrienden i.s.m.
Landbouwmuseum De Nostalgie

- Volledig toegankelijk

3. Rondleiding Molen Nieuw Leven

Molen Nieuw Leven is een halfopen standaardmolen uit 1801. Hij behoorde tot het domein van de familie Vilain XIII en werd al in 1945 als monument beschermd. Het is één van de oudste windmolentypes in ons land. Na een grondige restauratie in 1995 en opnieuw in 2022 geeft de molen nu twee keer per maand het beste van zichzelf. Vandaag vertelt de molenaar je meer over het malen voor vee, het vervoer met paard en kar en ook over ... een verborgen uilenkast.

Waar?
Molen Nieuw Leven
Molenstraat 48, 3630 Maasmechelen
Wanneer?
Van 14 u. tot 18 u.
Organisatie:
Gemeente Maasmechelen

- De molen is te bereiken via een steile houten trap. Er is een leuning voorzien.
- Vanaf 6 jaar

© Heemkundige kring 't Oude Grimbiaca

4. Tentoonstelling Allemaal beestjes in Opgrimbie

In Opgrimbie zijn vele verenigingen actief (geweest), die met/rond dieren werken. Denk maar aan de verschillende hondenverenigingen en de duivenvereniging. Ook de forelvijvers zijn niet weg te denken. En wie heeft nog herinneringen aan de jaarlijkse kleinvee-

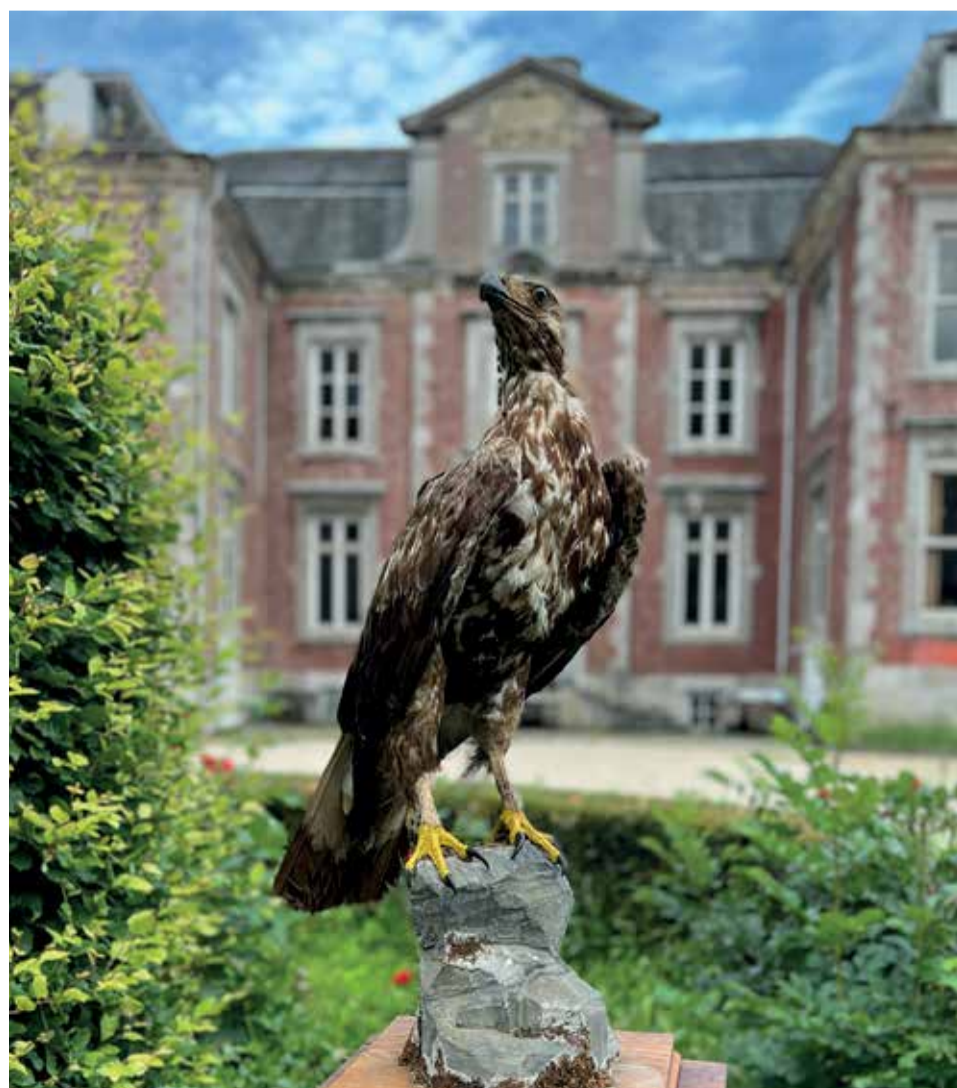
tentoonstellingen? Sommige van deze verenigingen en activiteiten bestaan al meer dan 70 jaar... en die beestig boeiende geschiedenis is vaak op beeld vastgelegd. Vandaag zullen heel wat nooit eerder vertoonde foto's getoond worden en kan het publiek een onderdeel van de geschiedenis van Opgrimbie herontdekken. Inwoners van Opgrimbie (en hun afstammelingen) krijgen zo de kans zichzelf, of hun ouders of grootouders, op de historische foto's te zoeken.

Waar?
Wijkcentrum Opgrimbie
Hoekstraat 1,
3630 Maasmechelen
Wanneer?
Van 10 tot 18 u.
Organisatie:
Heemkundige kring 't oude grimbiaca
i.s.m. Vrije Basisschool De Zonnewijzer.

- Volledig toegankelijk

5. Tentoonstelling De steenarend aan het kasteel van Leut

We presenteren een mini-expo over de steenarend van Leut, een zeldzame vogel die geschoten is in het kasteelpark van Leut in 1847. De dader? De schoonzoon van de kasteelheer! We vertellen het verhaal, tonen foto's, brieven en anekdotes van de familie gelinkt aan de vogel. Ook over hoe de steenarend meer dan een eeuw later herontdekt werd.

© Gemeente Maasmechelen

Waar?
Kasteel Vilain XIII in Leut
Dreef 147, 3630 Maasmechelen
Wanneer?
Van 11 u. tot 17 u.
Organisatie:
Ooit aan de Maas en
Toerisme Vlaanderen

- Moeilijk toegankelijk voor rolstoelgebruikers omdat het om een oud kasteel gaat.

6. Tentoonstelling 'Trekkracht' over trekdieren en oude kinderopstellen

Paarden, ezels, honden...: verschillende dieren werden vroeger als trekdier gebruikt, en dat is ook vastgelegd op foto. Kom deze historische foto's ontdekken op 2 locaties. Ook zijn er oude opstellen van schoolkinderen over dieren en tekeningen van dieren te ontdekken, net als oude schoolprenten van dieren.

Waar?
Sint-Willibrorduskerk, Vrijthof,
3630 Maasmechelen
Sint-Barbarakerk, Kastanjelaan,
3630 Maasmechelen
Wanneer?
Van 13 tot 17 u.
Organisatie:
Stichting Erfgoed Eisden

- Volledig toegankelijk
- Vanaf 6 jaar

Tentoonstelling 'Trekkraft'

© Stichting Erfgoed Eindhoven

Rondleiding 'Molen Nieuw Leven'

© Gemeente Maasmechelen

- volledig toegankelijk
- gedeeltelijk toegankelijk
- niet toegankelijk
- activiteiten speciaal voor gezinnen met kinderen tot en met 12 jaar

Beestig veel dieren in Limburgse tradities

— Luk Indesteege en Pieter Neirinckx

Dieren spelen vaak een rol in onze gebruiken en tradities. Met of tegen hun zin, of ook zonder dat ze er weet of leed van hebben.

PLEZIER MET DIEREN

Sport en spel boeit ons allen. Of de dieren die meespelen het ook fijn vinden weten we niet altijd. Onze duivenmelkers en hun prijsduiven zijn wereldberoemd. Zelfs jonge Limburgers koesteren en verzorgen hun duiven, korven ze in en staan op zondagmorgen hoopvol "kom, kom, kom" te roepen bij hun duiventil. Hoe de duiven de vlucht van honderden kilometers door weer en wind beleven weten we niet, maar thuiskomen na het tijdelijk weduwschap vinden ze allicht heerlijk. In onze mijnstreek zijn er daarnaast ook houders van Turkse tuimelduiven. Hun duiven moeten 'enkel' zoveel mogelijk salto's in de lucht maken vooraleer zij weer bij hun duivin mogen.

Aan de Maaskant spijzen sommige verenigingen graag hun clubkas met het zogenaamde 'koeschijten'. Ze verdelen een grasplein in stukjes van een vierkante meter, die ze verhuuren aan de deelnemers, totdat een bereidwillige koe een verse vlaai deponert op het plekje van de winnaar. Liefst niet te snel, zodat de supporters aan de kant hun kelen, die dorstig zijn van de aanmoedigingen voor de koe, goed en veel kunnen smeren. Schijt je (clubkas) rijk! Een veel ouder traditioneel spel is het 'vinkenzetten'. Ook in Haspengouw vind je in het weekend nog rijen liefhebbers die luisteren naar het aantal suskewiet-liedjes dat hun favoriete vink zingt in één uur. Tegelijkertijd controleren ze hun buurman, want iedereen wil een prijs of trofee winnen zonder gesjoemel. Gelijkaardig, maar veel luidruchtiger is het 'hanenzingen'. De zanghanen zitten op zondagmorgen netjes op een rij in hun kooitjes en zingen ze, niet om ter meest, maar om in exact één uur tijd net zoveel keren te kraaien als hun baas voorspeld had.

FOUT PLEZIER MET DIEREN

Traditionele spellen met dieren waren niet altijd diervriendelijk. Zo kennen we aan de Maaskant het 'haanslaan' en in Voeren het 'ganskoppen'. Die arme beesten hangen dan met de kop naar beneden door een gat in een mand. En de spelers mogen geblinddoekt proberen om die kop eraf te slaan met een botte sabel. De traditie is mee geëvolueerd met de tijdsgeest en diervriendelijker geworden: nu worden de beesten vooraf verdoofd en gedood. Voor de winnaars smaken ze achteraf even goed.

In Overpelt bestond er een gelijkaardige traditie op Beloken Pasen, met dode haringen waarvan de kop onder de opgehangen mand uitstak. En hier gebruikte men wel scherpe sabels waarmee de geblinddoekte spelers hun haring hoopten te veroveren om ze erna te kunnen verorberen met zwart brood en bier.

Een ander (verdwenen) dieren spel met wrede oorsprong was het 'konijndorsen' in Genk: geblinddoekte spelers mochten er met een dorsvlegel op los kloppen. Later werd het konijn vervangen door een bloempot.

In Haspengouw heeft een echt wreed dieren spel bestaan: 'hanengevechten'. Daarbij kampften imposante hanen met extra aangegepte sporen totterdood. En er werd bij gegokt voor veel geld. Deze volkssport is reeds sinds 1929 verboden, maar er zijn aanwijzingen dat het ook in deze eeuw nog voorkomt. Een even wreed (verboden en verdwenen) spel was het 'dassen'. Een das die gevangen en opgefokt was om met één vastgebonden poot te kampen met een hond. Wie een gevaarlijke hond had kon de uitdaging aangaan, maar dat liep meestal slecht af voor de hond. De overmoedige hondenbaas was meteen ook zijn inzet kwijt.

KATHOLIEKE DIEREN

In Limburg hebben verschillende dieren hun rol gespeeld in de volksreligie. In onder andere Eksel, Pelt, Bree en As zijn er ook nu nog elk jaar rond 17 januari verkopen per opbod van allereerste eetwaren, waaronder een varkenskop, ter ere van Sint-Antonius. De deelnemers vieren feest en de opbrengst gaat naar een goed doel.

Paarden treden op de voorgrond bij verschillende dierenzegeningen in Limburg. Ze spelen een hoofdrol bij de Hubertusviering (bv. in Wiemesmeer) op 3 november, en ook bij het eeuwenoude Evermarusspel In Rutten op 1 mei. En verder staan paarden sinds de 13de eeuw centraal op de paardenjaarmarkt van Kuringen, ter ere van Sint-Gertrudis, rond haar naamdag op 17 maart. Daar kan je zelfs (broodjes in de vorm van) paardenvijgen kopen.

Mollen zijn in tegenstelling tot andere dieren niet te bekeren, ze zijn des duivels. Een traditionele manier om ze uit de tuin te verjagen is op de drie uithoeken van de tuin een op Palmzondag

gewijde palmtak steken. De mollen kunnen dan ontsnappen via de vierde hoek.

DIEREN ALS FIGURANTEN

Tenslotte wat aandacht voor dieren die niet levend aanwezig zijn:

- 'Pèèrdskeutele Pier' deelt gewijde broodjes met die vorm uit na de aswoensdagmis in Eisden-Dorp.
- De traditionele kegelclub uit Zonhoven ziet liever geen hond in hun wekelijks kegelspel.
- Wie 30 wordt en ongetrouwd is kijkt gespannen uit naar een betonnen os in de voortuin, waarmee vrienden een traktatie verwachten om dat sociaal onaangepast gedrag te compenseren.
- Sommige dieren verschijnen als houtsculptuur in de stam van een boom zoals de uil in Schoonbeek.
- Olifanten zijn er niet meer in Limburg, maar hun 'olifantenpaadjes' brengen ons nog steeds sneller en dicht bij mekaar.

Een deel van bovenstaande gebruiken en tradities werd gedocumenteerd in het project BELEVING. Dat bovenlokaal cultuurproject, getrokken door het Limburgs Volkskundig Genootschap en met ECRU als één van de vele partners, brengt 100 levende gebruiken en tradities in Limburg in kaart en beeld.

Meer weten?
volkskunde-limburg.be/beleving

Tuimelduivenmelker Ali uit Genk

Pèèrdskeutele Pier in Eisden

Koeschijten

Zanghanen klaar voor de wedstrijd

Haanslaan in Riemst

Dierenzegening in Tongeren

Haccouren op Zwarte Weide in Rutten

Ruiters en honden voor de kerk van Wiemesmeer

Dre is Os in As

Speurtocht naar beestjes

— Olivia Puzzolante

Erfgoeddag komt dit jaar met een dankbaar thema waarmee we alle kanten uit kunnen. Zo ook die van behoud en beheer in en van collecties. Beestjes zijn voor veel erfgoedorganisaties dan ook vaak een zorg.

Sommige insecten en schimmels zijn natuurlijke opruimers van organisch materiaal en smullen maar al te graag van hout, textiel, papier en natuurhistorisch materiaal. Net dat materiaal is gebruikt voor archieven en is vaak bewerkt tot gebruiksvoorwerpen en kunstwerken. Bovendien kunnen vogels, knaagdieren en vleermuizen erfgoed 'vandaliseren', omdat zij dit als uitstekend nestmateriaal beschouwen – of omdat ze gewoon op het verkeerde moment op de verkeerde plaats zijn. Knaagdieren beschouwen erfgoed ook wel eens als voedsel, en vleermuizen en vogels komen regelmatig voor in historische gebouwen. Hun urine of uitwerpselen zijn zuur en kunnen voorwerpen aantasten. De nesten en kadavers van deze dieren oefenen helaas ook een grote aantrekkingskracht uit op schadelijke insecten.

INSECTEN KAN JE IN VIER GROEPEN VERDELEN:

1. Boorders zijn insecten die tot diep in het voorwerp doordringen. De larven leven gedurende langere tijd in het materiaal, meestal hout of papier (cellulose). Ze knagen gangen tot ze verpoppen en als volwassen kever uitvliegen. Uitvliegopeningen en boormeel dat uit de 'gangen' valt zijn de eerste aanwijzingen voor een aantasting en geven aan dat er dus iets mis is.

2. Bijters zijn insecten die het oppervlak van een voorwerp aanvreten. De larven leven op, en soms een beetje in, het voorwerp. Zij knagen door of grazen over het materiaal, dat meestal van dierlijke oorsprong is. Soms is het ook plantaardig, maar ze boren niet in hout. Je kan zowel larven, poppen als volwassen dieren aantreffen. Aanwijzingen voor een aantasting zijn in de eerste plaats gaten en kale plekken in het materiaal en het vinden van cocons op het voorwerp of in de archieven.

3. Bewoners zijn insecten die ergens in de ruimte leven, rondkruipen en zich voeden met het materiaal van de collectie, zonder

echt in de voorwerpen of archieven te leven. Ze veroorzaken vraatschade en bevuilden de voorwerpen met uitwerpselen, maagsappen en vet. Vaak zorgen ze ook voor stank in de collectie. De aanwezigheid van deze insecten hangt meestal samen met de omstandigheden in de collectieruimte of in de verpakking (microklimaten). Ze vinden er blijkbaar een aantrekkelijk klimaat, voldoende schuilplaatsen en voedsel in de vorm van vuil, afval en schimmel.

4. Bezoekers zijn insecten die je in de ruimte aantreft maar die geen directe schade aan de collectie veroorzaken. Ze komen toevallig binnen, op zoek naar voedsel of een schuilplaats om te overnachten of te overwinteren. Hun aanwezigheid is een aanwijzing voor 'leken' in het gebouw. Als zij binnen kunnen komen, kunnen schadelijke insecten dat ook! Als ze doodgaan, zijn ze aantrekkelijk voedsel voor insecten van het type bijters en bewoners, die vervolgens aan de collectie beginnen. Ook kunnen ze een voedingsbodemp vormt voor schimmel.

Wie meer wil leren over beestjes in de collectie:
faro.be/kennis/de-tien-schadefactoren/ongedierte-en-schimmel

QUIZ!

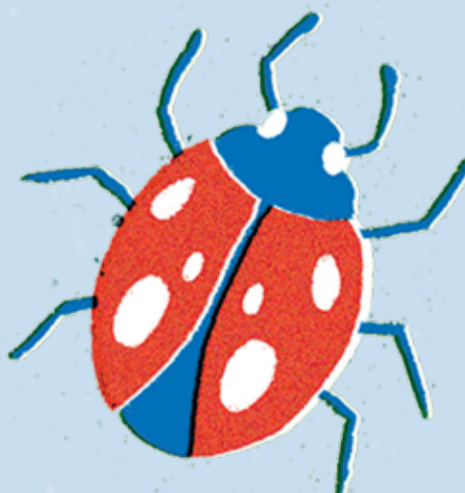
Om schade aan archieven en collecties te voorkomen moeten erfgoedzorgers zich dus ontpoppen tot ware detectives. Zoeken jullie even mee naar beestjes in de collectie?

Ontdek of je de schade aan het juiste beestje kunt koppelen, want elk dier laat een ander spoor achter.

Tip top, de oplossing vind je op zijn kop.

Benieuwd of je alles juist hebt gelinkt? Kijk dan vliegenvlug naar de oplossing onderaan deze pagina.

Bron: faro.be

© whatseatingyourcollection.com

Schade leesboek

1

A

Knaagdier (muis)

© Dierenhofke.nl

© whatseatingyourcollection.com

Schade kledingstuk

2

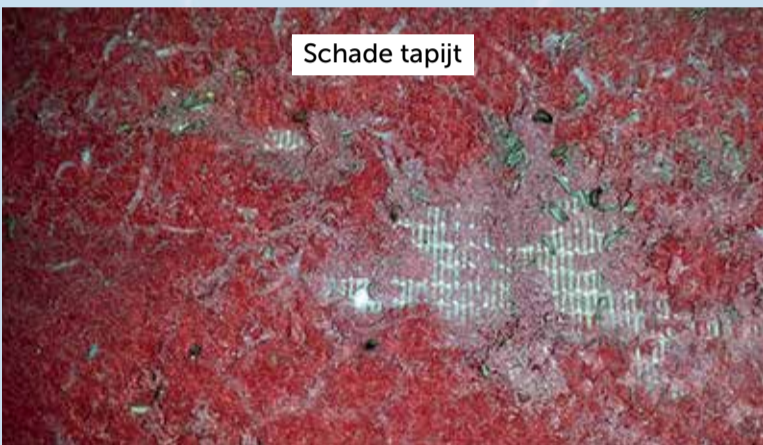
B

Klopkever

© Wikimedia Commons

© megades.nl

Schade tapijt

3

C

Boktor

© nulli.be

© An-Catherine Olbrechts (FARO)

Schade papier

4

D

Kledingmot

© Wikipedia

© FARO

Schade houten beeld

5

E

Zilvervis

© Wikipedia

© alexbestrijdt.nl

Schade hout

6

F

Tapijtkever

© meldongedierte.nl

Doe mee en win!

ECRU
ERFGOED

Een gezinsticket voor het
familiespel 'Waar is Cyriel
de krekel?' in C-mine expeditie.

**Dieren zijn overal! Ontdek het
beest ook in jou op Erfgoeddag
en win een leuke prijs!**

**Wil jij voor één keer door het leven
als konijn, uil, muis of hert? Let
dan goed op, want op Erfgoeddag
laat jij het beest in je los! Breng je
handgemaakte dierenmasker mee
naar een activiteit en zet jezelf en
Erfgoeddag in de kijker! Maak een
coole selfie of foto en deel dit met
ons op sociale media.**

WAT MOET JE DOEN?

1. Dierenmasker klaar en opgezet? Maak dan een beestige selfie of foto op één van onze activiteiten tijdens Erfgoeddag. En laat ons weten op welke activiteit jij het beest in je los laat!
2. Deel je leukste, grappigste of beestigste Erfgoeddag-moment op Facebook of Instagram*.
3. Tag via Facebook en Instagram de pagina van ECRU en gebruik #erfgoeddagmijnstreek.
4. Maak kans op een gezinsticket voor het familiespel 'Waar is Cyriel de krekel?' in C-mine expeditie.

WAT HEB JE NODIG?

- Stevig papier of karton
- Lijm
- Schaar
- Elastiekjes
- Perforator
- Kleurpotloden, stiften of verf
- Knutselmateriaal: gekleurd papier, inpakpapier, pluimpjes, glitterparels, rietjes, ...

AAN DE SLAG!

STAP 1: Kleef de pagina met het masker op dikker papier of karton, voor extra stevigheid.

STAP 2: Knip het masker en de ogen uit. Perforeer de kleine rondjes aan de zijkanten voor de elastiekjes.

STAP 3: Denk aan jouw lievelingsdier. Is dat een kat? Een lieveheersbeestje? Olifant? Of denk je aan iets anders?

STAP 4: Wat maakt dit dier zo speciaal? Schrijf alle kenmerken op. Welke kleuren zie je? Zie je strepen of vlekken? Heeft het lange oren?

Een bek of snuit? Veren? Snorharen?
Een lange tong of een slurf?

STAP 5: Teken de kenmerken op dikker (gekleurd) papier of karton. Knip alle stukken uit, die je nodig hebt voor het gezicht: neus, mond, ogen, oortjes, ... en kleef ze op je masker.

STAP 6: Kleur je dierenmasker in met kleurpotloden, stiften of verf. Denk aan herkenbare vormen. Zo heeft een zebra strepen en een tijger vlekken.

STAP 7: Wil je jouw masker extra pimpen? Versier het dan met glitterparels, pluimpjes en allerlei knutselmateriaal dat je kan vinden.

STAP 8: Bijna klaar! Bevestig elastiekjes in de geperforeerde gaatjes aan de zijkant van je dierenmasker. Zo blijft het goed zitten.

STAP 9: Ziezo, je bent er helemaal klaar voor! Steel met je zelfgemaakte dierenmasker de show op zondag 23 april tijdens Erfgoeddag in de Mijnstreek. Veel plezier!

*** Je foto delen kan
t.e.m. 24 april 2023.
De winnaar maken we
bekend op 28 april
2023 via onze sociale
media en via een
persoonlijk bericht.**

Wedstrijdreglement zie
www.ECRU.be/erfgoeddag

beringen

